

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 410)

Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşme ile Kıta Sahanelğinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokol'un Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/498)

T. C.

*Başbakanlık**Kanunlar ve Kararlar**Genel Müdürlüğü*

Sayı : K, K. Gn. Md. 07/101-2193/03736

13.10.1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 19.8.1988 tarihinde kararlaştırılan "Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşme ile Kıta Sahanelğinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı" ve gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

GEREKÇE

I. "Deniz Seyrüseferi Güvenliğine Karşı Hukuk Dışı Eylemlerin Önlenmesi" Konulu Uluslararası Sözleşme ve "Kıta Sahanelğinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Hukuk Dışı Suçların Önlenmesi" hakkındaki Protokol 1-10 Mart 1988 tarihlerinde Roma'da yapılan Diplomatik Konferans'ta nihai şeklini alarak imzaya açılmıştır.

II. IMO bünyesinde bu konudaki çalışmalar 1985 yılında BM Genel Kurulunda ittifakla kabul edilen terörizmle mücadele konusundaki 40/61 sayılı Kararla başlatılmıştır. Anılan Kararda, Dünya Denizcilik Örgütü gemilerde veya gemilere karşı terörizm sorununu incelemek ve alınacak tedbirler hakkında tavsiyelerde bulunmakla görevlendirilmiştir. Bunu takiben Avusturya, Mısır ve İtalya bu konuda bir Sözleşme taslağı hazırlamışlardır. Anılan Taslak IMO çerçevesinde bu konuyla görevli "Ad-Hoc Hazırlık Komitesi'nin" 2-6 Mart 1987 ve 18-22 Mayıs 1987 tarihlerinde yapılan toplantılarında ele alınmıştır.

Hazırlık Komitesi toplantılarında "kıta sahanlığındaki sabit platformların güvenliğine karşı hukuk dışı eylemlerin önlenmesi" konusunun anasözleşme metninden ayrı bir Protokol ile düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.

III. Hazırlanan Sözleşme Taslağı ve Protokolün amacı, terörist eylemlerin önlenmesi konusunda uluslararası plandaki hukukî sistemde “deniz terörizmi” alanındaki boşluğun doldurulmasıdır. Bilindiği üzere hava seyrüseferinin güvenliği Tokyo (1963), Lahey (1970) ve Montreal (1971) Sözleşmeleriyle hukukî esaslara bağlanmış bulunmaktadır. 1979 BM “Rehin Alma” Sözleşmesi de farklı nitelikteki terörist eylemleri kapsamaktadır. Roma’da kabul edilen Uluslararası Sözleşme büyük ölçüde BM çerçevesindeki bu Sözleşmelerdeki esaslar üzerine bina edilmiştir.

Gemilerin emniyeti ve seyrüsefer güvenliği konusunda uluslararası hukukî bir düzenleme bulunmamaktadır.

Deniz korsanlığı konusundaki uluslararası teamül hukuku (1958 Cenevre Sözleşmesinin 15 inci ve BM 1982 Deniz Hukuku Sözleşmesinin 101 inci maddeleri) bu çeşit kanun dışı eylemlerin şahsi amaçlarla ve bir gemiye karşı işlenmesi unsurlarını içermektedir.

Bu tarif mürettebat veya yolcular tarafından gemiye karşı veya gemideki şahıslara karşı işlenen suçları kapsamamaktadır. Aynı şekilde siyasî amaçlarla işlenen suçlar da deniz korsanlığına ilişkin teamülü hukuk kurallarının kapsamına girmemektedir.

IV. IMO çerçevesinde hazırlanan bu Sözleşme bu boşluğu doldurarak deniz seyrüseferinin güvenliği konusundaki uluslararası hukukun gelişmesine önemli katkıda bulunmuştur.

Kıta sahanlığındaki sabit platformların güvenliğine ilişkin Protokol da uluslararası hukukta nispeten yeni bir kavram olan platformların güvenliğine karşı işlenen suçlara ilişkin etraflı düzenlemeler getirilmektedir.

Sözleşme ve Protokolün en önemli yönü suçluların “ya cezalandırılması ya da kaza yetkisini tesis eden ülkeye iade edilmesi” ilkesidir.

Öte yandan, deniz terörizmi fiillerinin niteliklerine uygun cezalarla tecziye edilmesi hususunda Âkit Taraflara mükellefiyet tahmil edilmektedir.

V. Sözleşmenin ana hükümleri özetle aşağıda maruzdur.

a) Sözleşme kapsamına giren gemiler

Sözleşme savaş gemilerine ve devlet tarafından gümrük ve gelir hizmetlerinde kullanılan gemilere uygulanmayacaktır. Ticari gemilerin yanı sıra kamuya ait olmakla birlikte ticaret dışı amaçlarla kullanılan araştırma gemileri gibi gemiler Sözleşme kapsamına girmektedir.

b) Sözleşme kapsamına giren fiiller

Sözleşme şu suçlara uygulanacaktır.

— Kuvvet kullanarak veya kullanma tehdidinde bulunarak geminin zaptedilmesi veya kontrolünün ele geçirilmesi.

— Gemideki şahıslara karşı şiddet hareketinde bulunulması.

— Geminin tahrip edilmesi veya gemiye veya kaposuna zarar ikası.

— Geminin seyir güvenliğini tehlikeye sokabilecek şekilde, gemiye ve navlununa zarar verecek veya gemiyi tahrip edebilecek bir cihaz veya maddenin gemiye konulması.

— Geminin seyir güvenliğini tehlikeye sokabilecek şekilde, seyrüseferi yapı ve tesislerinin tahrip edilmesi veya ciddi hasara uğratılması.

— Yanlış bilgi yayınlanarak geminin seyir güvenliğinin tehlikeye sokulması,

— Yukarıdaki suçların işlenmesi veya bunlara teşebbüs edilmesi sırasında bir kimsenin öldürülmesi veya yaralanması.

Sözleşme, ayrıca, şu fiillere de tatbik edilecektir :

— Yukarıda tadad edilen suçları işlemeye teşebbüs edilmesi.

— Bu nevi suçları işleyen birini azmetme veya suça iştirak.

— Bir özel veya tüzelkişiyi bir hareketi yapmaya veya bundan kaçınmaya zorlamak için bu suçlardan birini işleme tehdidinde bulunulması.

c) Sözleşmenin coğrafi uygulama alanı

Sözleşme bir ülkenin iç sularında veya karasuları dışına çıkmaksızın “kabotaj” hakkı çerçevesinde o ülkenin sahilleri arasında sefer yapan gemiler hariç, tüm deniz alanlarında işlenen suçlara uygulanacaktır.

Buna göre, geminin bir ülkenin karasularından açık denize veya diğer bir ülkenin karasularına geçecek şekilde seyretmesi halinde sözleşme uygulanacaktır.

Uluslararası seyrüseferde kullanılan Boğazlar bu tarifi içine girdiğinden sözleşme kapsamındadır.

Ayrıca, sözleşme iç sular ve münhasıran karasuları içindeki kabotaj seferlerine uygulanmayacak olmakla birlikte, suçlunun devlet dışında başka bir devletin ülkesinde bulunması halinde sözleşme yine de tatbik edilecektir.

d) Yargı yetkisinin kullanılacağı durumlar

Sözleşmeye taraf devletler şu hallerde yargı yetkilerini tesis edeceklerdir.

— Suçun o devletin bayrağını taşıyan gemide veya gemiye karşı işlenmesi.

— Suçun o devletin karasuları-dahil ülkesinde işlenmesi.

— Suçun o devletin tabiiyetine mensup biri tarafından işlenmesi.

Ayrıca, Taraf Devletler şu durumlarda da yargı yetkilerini tesis etmek imkânına haiz bulunmaktadırlar (ihtiyari kaza) :

— Suçun, daimî ikametgâhı o devlette bulunan vatansız kişiler tarafından işlenmesi.

— Suçun işlenmesi sırasında o devletin vatandaşının alıkonması, tehdide maruz bırakılması, yaralanması veya öldürülmesi.

— Suçun o devleti bir şey yapmaya veya yapmaktan alıkoymaya zorlama niyetiyle işlenmesi.

e) Cezai takibat ve iade

Suçlunun veya zanlının ülkesinde bulunduğu devlet, eğer bu kişiyi iade etmezse kendi kanunlarına uygun olarak takibata tevessül edilmek üzere gecikmeksizin olayı yetkili makamlarına intikal ettirecektir.

Bu mükellefiyet herhangi bir istisna tanınmaksızın ve suç o devletin ülkesinde işlenmiş olsun veya olmasın geçerlidir.

Yukarıda (b) paragrafında belirtilen suçlar, Âkit Devletler arasında mevcut suçluların iadesi konusundaki herhangi bir anlaşmada iadeyi gerektiren suçlar arasında yer almış sayılacaklardır.

Âkit Devletler, aralarında aktedilecek suçluların iadesi anlaşmalarında, bu suçları iadeyi gerektiren suçlar kapsamına alacaklardır.

Suçluların iadesi, kendisinden talepte bulunulan Devletin karasularında belirtilen diğer şartlara tabi olacaktır.

İşlenen suç üzerinde yargı yetkisi tesis etmiş birden fazla Devletler iade talebi alan ve kendisi takibatta bulunmamaya karar veren devlet, suçluyu veya zanlıyı hangi devlete iade edeceği hususunda seçim yaparken, suçun işlendiği sırada geminin bayrağını taşıdığı devletin çıkarlarını ve sorumluluklarını dikkate alacaktır.

Zanlının iadesi talebine muhatap olan devlet, bu şahsın tabiyetinde olduğu devlet temsilcileriyle temas kurması ve görüşmesi haklarının iade talep eden ülkede etkilenip etkilenmeyeceğini nazarı itibara alacaktır. (Dolaylı yoldan iade talebinin yerine getirilmemesine kapıyı açık bırakan istisna İsrail faktörü nedeniyle Arap ülkelerinin ısrarı üzerine Sözleşmeye konulmuştur. Aynı mahiyette bir hüküm BM Rehiner Sözleşmesinde de bulunmaktadır).

f) Uyuşmazlıkların çözüm yolları.

Sözleşmenin yorumuna veya uygulanmasına ilişkin olarak çıkacak ihtilafların makul bir süre içinde müzakereler yoluyla çözümlenememesi halinde, ihtilaf tarafların birince hakemliğe götürülebilecektir.

Hakemliğe başvurma talebinde bulunulmasından itibaren 6 ay içinde, tarafların hakemliği organizasyonunda anlaşmaya varamamaları durumunda, Taraflardan biri ihtilafı Uluslararası Adalet Divanına götürme imkânına sahip olacaktır.

Yukarda öngörülen “hakemlik” ve “Divan” yollarına karşı kaydı ihtirazi dermeyan edilmesi imkânı mevcuttur. (Türkiye Sözleşme ve Protokolü imzalarken çekince koymuştur).

g) Yürürlük.

Sözleşme 15 ülkenin onay, kabul veya katılma belgelerini tevdi etmelerinden sonraki 90 ıncı günde yürürlüğe girecektir.

VI. Kıta sahanlığında bulunan sabit platformların güvenliğine karşı işlenen kanun dışı suçların önlenmesi hakkındaki Protokolün ana hükümleri.

a) Sözleşmenin “yapı yetkisi”; “adli kovuşturma”, “iade” ve “uyuşmazlıkların çözüm usullerine” ilişkin hükümleri, kıta sahanlığındaki sabit platformlarda veya bunlara karşı işlenen suçlarda da “mutatis mutandis” uygulanacaktır.

b) Protokol şu suçları kapsamaktadır.

— Kuvvet kullanarak veya tehditle bir sabit platforma el konulması veya kontrolünün ele geçirilmesi.

— Bir sabit platformda bulunan bir şahsa karşı şiddet hareketinde bulunulması.

— Bir sabit platformun tahribi veya zarar verilmesi.

— Sabit bir platformu tahrip edebilecek veya güvenliğini tehlikeye sokabilecek bir cihaz veya madde yerleştirilmesi.

— Yukarıdaki suçların işlenmesi sırasında bir şahsın öldürülmesi veya yaralanması.

Aynı şekilde, suça teşebbüs, azmettirme iştirak ve suçu işleme tehdidinde bulunulması halinde de Protokol hükümleri uygulanacaktır.

c) Protokol, kıta sahanlığında bulunan sabit platformlarda veya bunlara karşı işlenen suçlara uygulanacaktır.

Bu Protokolün amaçları için “sabit platform”, kaynakların işletilmesi ve araştırılması amacıyla veya diğer ekonomik amaçlarla deniz dibine daimî olarak raptedilen suni ada, tesis veya yargı olarak tarif edilmiştir.

d) Protokol, üç devletin onay, katılma veya kabul belgelerini tevdi ettikleri tarihten 90 gün sonra yürürlüğe girecektir.

VII. Türkiye, 10 Mart 1988 tarihinde Roma'da imzaya açılan Sözleşme ve Protokolü "onaya bağlı olarak" ve "uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin 16 ncı maddede öngörülen hakemlik ve Uluslararası Adalet Divanı hükümleriyle kendisini bağlı addetmediğine ilişkin" çekince ile imzalanmıştır.

Sözleşme ve Protokolü ilk gün 23 ülke imzalamıştır.

Sözleşme ve Protokol Dünya Denizcilik Örgütü'nün (IMO) Londra'daki Merkezinde 9 Mart 1989 tarihine kadar imzaya açık olacaktır.

Yüksek malumları olduğu üzere Türkiye terörist eylemlerin önlenmesi konusunda uluslararası planda yürütülen çalışmalara etkin bir şekilde katılmaktadır. Bu çerçevede, "Deniz Seyrüseferi Güvenliğine Karşı Hukuk Dışı Eylemlerin Önlenmesi" Konulu Uluslararası Sözleşme ve "Kıta Sahanelğinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Hukuk Dışı Suçların Önlenmesine İlişkin Protokolün onaylanmasının uluslararası hukukta "deniz terörizmi" alanında varolan boşluğun doldurulmasına yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/498

Karar No. : 30

3.11.1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşme ile Kıta Sahanlığında Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokolün onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı Adalet ve Dışişleri Bakanlıkları temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzca incelenip görüşülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddelerine geçilmesi kabul edilmiş ve Tasarı Bakanlar Kurulundan gelen şekli ile aynen benimsenmiştir.

Raporumuz Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan
Alpaslan Pehlivanlı
Ankara
Sözcü
A. Reyhan Sakallıoğlu
Sakarya
Üye
Abdullah Ulutürk
Afyon
Üye
Hasan Namal
Antalya
Üye
Aytekin Kotil
İstanbul
Üye
Murat Başesgioğlu
Kastamonu
Üye
Güneş Gürseler
Tekirdağ

Başkanvekili
İhsan Nuri Töpkaya
Ordu
Kâtip
Gökhan Maraş
Kırşehir
Üye
Kâmil Ateşoğulları
Ankara
Üye
Hasan Tanrıöver
Gaziantep
Üye
Ahmet Ersin
İzmir
Üye
Yılmaz Altuğ
Sivas
Üye
Muhittin Karaman
Gümüşhane

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No. : 1/498

Karar No. : 29

12.4.1990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşme ile Kıta Sahanelığında Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 4.4.1990 tarihli 13 üncü Birleşiminde Adalet Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Dışışleri Bakanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Terörist eylemlerin önlenmesi konusunda Uluslararası plandaki hukukî sistemde “deniz terörizmi” alanındaki boşluğun doldurulması amacını taşıyan sözleşme ve protokol Komisyonumuzca da uygun görülerek, Tasarı aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Adnan Tütken
Amasya
Kâtip
Ali Rifki Atasever
Tekirdağ
Üye
Mehmet Sağdıç
Ankara
Üye
H. Cahit Aral
Elazığ
Üye
Bülent Akarcalı
İstanbul
Üye
Abdulvahap Dizdaroğlu
Mardin

Başkanvekili
Mustafa Kalemlı
Kütahya
Üye
M. Tahir Köse
Amasya
Üye
Fethi Çelikbaş
Burdur
Üye
Öner Miski
Hatay
Üye
Ali Tanrıyar
İstanbul
Üye
İrfan Demiralp
Samsun

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşme ile Kıta Sahaneliğinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Tarafından Roma'da 10 Mart 1988 tarihinde imzalanan "Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşme ile Kıta Sahaneliğinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokolün (ilişik ihtirazi kayıtlı) onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

19.8.1988

<i>T. Özal</i> Başbakan	
Devlet Bak. ve Başbakan Yrd. <i>İ. K. Erdem</i>	Devlet Bakanı <i>K. Oksay</i>
Devlet Bakanı <i>A. Tenekeci</i>	Devlet Bakanı <i>K. İnan</i>
Devlet Bakanı <i>A. Bozer</i>	Devlet Bakanı <i>Y. B. Özal</i>
Devlet Bakanı <i>A. Kahveci</i>	Devlet Bakanı <i>M. Yazar</i>
Devlet Bakanı <i>C. Çiçek</i>	Adalet Bakanı <i>M. Topaç</i>
Millî Savunma Bakanı <i>E. Vuralhan</i>	İçişleri Bakanı <i>M. Kalemli</i>
Dışişleri Bakanı <i>A. M. Yılmaz</i>	Maliye ve Gümrük Bakanı <i>A. K. Alptemoçin</i>
Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı <i>H.C. Güzel</i>	Bayındırlık ve İskan Bakanı <i>İ. S. Giray</i>
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı <i>N. Külepci</i>	Ulaştırma Bakanı <i>E. Pakdemirli</i>
Tarım Orman ve Köyşleri Bakanı <i>H. H. Doğan</i>	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı <i>İ. Aykut</i>
Sanayi ve Ticaret Bakanı <i>Ş. Yürür</i>	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı <i>F. Kurt</i>
Kültür ve Turizm Bakanı <i>M. T. Tüz</i>	

**ADALET KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşme ile Kıta Sahanlığında Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**DIŞIŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşme ile Kıta Sahanlığında Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

DENİZDE SEYİR GÜVENLİĞİNE KARŞI YASADIŞI EYLEMLERİN ÖNLENMESİNE DAİR SÖZLEŞME

Bu Sözleşmeye Taraf Devletler,

Birleşmiş Milletler Yasasının uluslararası barış ve güvenliğin idamesi ve devletler arasında dostane ilişkiler ve işbirliğinin geliştirilmesine ilişkin amaç ve ilkelerini gözönünde tutarak,

İnsan Hakları Evrensel Beyannameyi ve Uluslararası Kişisel ve Siyasi Haklar Sözleşmesinde belirtildiği üzere herkesin yaşama, özgürlük ve güvenlik hakkı bulunduğunu özellikle teslim ederek,

Masum insanların hayatlarını tehlikeye sokan veya hayatlarını kaybetmesine yol açan, temel özgürlükleri ihlâl eden ve insan haysiyetini ciddi biçimde zedeleyen her şekilde terörizm eylemlerinin dünya çapında tırmanışından derin endişe duyarak,

Deniz'de seyir güvenliğine karşı yasadışı eylemlerin, insanların can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürdüğünü, denizcilik hizmetlerinin yürütülmesini ciddi şekilde etkilediğini ve insanların denizde seyir güvenliğine duydukları itimadı zayıflatıldığını dikkate alarak,

Bu tür eylemlerin vukuununun, tüm olarak uluslararası topluluk için büyük bir endişe konusu teşkil ettiğini gözönünde bulundurarak,

Denizde seyir güvenliğine karşı yasadışı eylemlerin önlenmesi ve failerin kovuşturulması ve cezalandırılması için etkin ve uygulanabilir önlemler bulunması ve benimsenmesi hususunda devletler arasında uluslararası işbirliğinin geliştirilmesinin acil ihtiyaç olduğuna inanarak,

Bütün devletleri tek taraflı olarak veya diğer devletlerle ve Birleşmiş Milletlerin organlarıyla işbirliği halinde uluslararası terörizmin gerisinde yatan nedenlerin tedrici olarak ortadan kaldırılmasına katkıda bulunmaya ve uluslararası terörizme yol açabilecek ve uluslararası barış ve güvenliği tehlikeye düşürebilecek sömürgecilik, ırkçılık ve yabancı işgali dahil insan hakları ve temel özgürlüklerin toplu ve ağır biçimde ihlâl edildiği durumlar dahil tüm durumlara özel dikkat atfetmeye çağırarak Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 9 Aralık 1985 tarihli 40/61 sayılı Kararını hatırlayarak,

Ayrıca, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 40/61 sayılı kararında "devletler arasında dostane ilişkileri ve devletlerin güvenliklerini tehlikeye sokanlar dahil nerede ve kim tarafından işlenirse işlensin tüm terörizm eylem, metod ve uygulamalarının caniane olarak kayıtsız şart-sız tatbik edildiğini hatırlayarak,

Aynı şekilde, 40/61 sayılı kararıyla Uluslararası Denizcilik Örgütü'nün "gemilerde veya bunlara karşı terörizm sorununu inceleyerek bu konuda alınacak uygun önlemler hakkında tavsiyelerde bulunmaya" davet edildiğini hatırlayarak,

Gemilerin emniyeti ve bunların yolcu ve mürettebatının güvenliğini tehdit eden yasadışı eylemlerin önlenmesi için tedbirler geliştirilmesini öngören Uluslararası Denizcilik Örgütü Genel Kurulu'nun 20 Kasım 1985 tarihli ve A.584 (14) sayılı Kararını gözönünde tutarak,

Mürettebatın normal gemi disiplinine tabi olan eylemlerinin bu Sözleşmenin kapsamı dışında kaldığını kaydederek,

Gemilere ve gemilerde bulunan kişilere karşı yasadışı eylemlerin önlenmesi ve kontrol altına alınmasıyla ilgili kural ve standartların gereken şekilde güncelleştirilmesi amacıyla sürekli gözden geçirilmesinin şayanı arzu olduğunu teyid ederek ve bununla ilgili olarak Uluslararası Denizcilik Örgütü Deniz Güvenliği Komitesinin tavsiye ettiği gemilerdeki yolcu ve mürettebata karşı yasadışı eylemlerin önlenmesine ilişkin tedbirleri memnuniyetle kaydederek,

Öte yandan bu Sözleşmeyle düzenlenmeyen konuların genel uluslararası hukuk kural ve ilkeleriyle tedvir edileceğini teyid ederek,

Denizde seyir güvenliğine karşı yasadışı eylemlerle mücadelede tüm devletlerin genel uluslararası hukukun kural ve ilkelerine tam anlamıyla uymaları gerektiğini hatırd tutarak

Aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır :

Madde 1

Bu Sözleşmenin amaçları bakımından "gemi", dinamik takviyeli, su altına dalabilir veya diğer yüzen her gemi dahil devamlı olarak deniz yatağına bağlı bulunmayan her türlü gemi anlamına gelir.

Madde 2

1. Bu Sözleşme aşağıdaki gemilere uygulanmayacaktır :

- a. Harp gemisi; veya
- b. Devlete ait veya Devlet tarafından yardımcı gemi veya gümrük veya polis hizmeti amacıyla işletilen gemi; veya
- c. Seferden çekilen ve kızağa alınan gemi;

2. Bu Sözleşme, hiçbir şekilde harp gemilerinin ve gayri ticari amaçlarla işletilen diğer Devlet gemilerinin muafiyetlerini etkilemeyecektir.

Madde 3

1. Herhangi bir şahıs, kanuna aykırı ve kasıtlı olarak aşağıdaki fiilleri işlerse suç işlemiş olur :

a. Kuvvet kullanarak veya tehditle veya herhangi bir korkutma şekli ile bir gemiyi veya bunun kontrolünü ele geçirirse; veya

b. Gemide bulunan bir şahsa karşı, geminin seyir güvenliğini tehlikeye sokması muhtemel bir şiddet hareketinde bulunursa; veya

c. Geminin seyir güvenliğini tehlikeye sokabilecek tarzda gemiyi tahrip eder veya gemiye veya bunun navlununa zarar verirse; veya

d. Geminin seyir güvenliğini tehlikeye sokacak veya sokması muhtemel bir şekilde, gemiye ve navlununa zarar verecek veya gemiyi tahrip edebilecek bir cihaz veya maddeyi herhangi bir surette gemiye koyar veya koydurtursa; veya

e. Geminin seyir güvenliğini tehlikeye sokabilecek şekilde, seyirüseferi kolaylaştıran yapıları tahrip eder veya bunlara önemli bir zarar verirse veya bu yapıların işlenmesini ciddi bir şekilde aksatırsa; veya

f. Yanlış olduğunu bildiği bilgiyi ileterek geminin seyir güvenliğini tehlikeye sokarsa; veya

g. (a)'dan (f)'ye kadar belirtilen suçların işlenmesi veya bunlara teşebbüs edilmesi münasebetiyle bir kimseyi öldürür veya yaralarsa,

2. Keza bir şahıs;

a. Geminin seyir güvenliğini tehlikeye sokabilecek şekilde 1 inci paragrafta belirtilen suçları işlemeye teşebbüs ederse; veya

b. Bu nev'i suçlardan birini işleyen kimseyi azmettirir veya başka bir şekilde böyle bir suç işleyen kimsenin suç ortağı olursa; veya

c. Bir özel veya tüzel kişiyi bir şeyi yapmaya veya yapmaktan alıkoymaya zorlamak amacıyla, milli kanunlarda öngörüldüğü şekilde, şartlı veya şartsız, 1 inci paragrafın (b), (c) ve (e) bentlerinde yer alan suçları işlemek tehdidinde bulunursa ve bu tehdit sözkonusu geminin seyir güvenliğini tehlikeye düşürebilecek ise,

Suç işlemiş addedilir.

Madde 4

1. Bir geminin tek bir Devletin karasularının dış sınırının veya bitişik devletlerle yan sınırının ötesinde seyretmesi veya programına göre bu sulara, bu sulardan geçerek veya bu suların seyretmesinin planlanması halinde bu Sözleşme uygulanacaktır.

2. 1 inci paragraf gereğince bu Sözleşmenin uygulanmadığı durumlarda, suçlunun veya zanlının yukarıda 1 inci paragrafta atıfta bulunulan Devlet'ten başka bir Âkit Devletin ülkesinde bulunması halinde, bu Sözleşme yine de tatbik edilecektir.

Madde 5

Her Âkid Devlet, 3 üncü maddede belirtilen suçların, bunların vahametini nazara alarak, uygun cezalarla teczivesini sağlayacaktır.

Madde 6

1. Her Âkid Devlet, 3 üncü maddede belirtilen suçların :

- a. Suçun Devletin bayrağını taşıyan bir gemiye karşı veya bu gemide; veya
- b. O Devletin karasuları dahil ülkesinde işlenmesi; veya
- c. O Devletin vatandaşı tarafından,

İşlenmesi durumlarında bunlar üzerinde kendi yargı yetkisini tesis etmek için gereken tedbirleri alacaktır.

2. Her Âkid Devlet, keza bu nev'i suçların :

- a. Daimi ikametgâhu o Devlette bulunan vatansız kişiler tarafından işlenmesi;
- b. Suçun işlenmesi sırasında o Devletin vatandaşının alıkonulması, tehdit edilmesi, yaralanması veya öldürülmesi;
- c. Suçun o Devleti bir şeyi yapmaya veya yapmaktan alıkoymaya zorlama niyetiyle işlenmesi;

Durumlarına ilişkin olarak da bunlar üzerinde kendi yargı yetkisini tesis edebilir.

3. 2 nci paragrafta belirtilen yargı yetkisini tesis eden her Âkit Devlet keyfiyeti Uluslararası Denizcilik Örgütü Genel Sekreterine (bundan böyle "Genel Sekreter" olarak atıfta bulunulacaktır) bildirecektir. Bu yargı yetkisinin kaldırılması halinde de Genel Sekretere bildirimde bulunulacaktır.

4. Her Âkit Devlet, zanlının kendi ülkesinde bulunması ve bu zanlıyı bu maddenin 1 ve 2 nci paragrafları uyarınca yargı yetkisini tesis etmiş bulunan Devletlerden birine iade etmesi halinde, 3 üncü maddede belirtilen suçlar üzerinde yargı yetkisini tesis edecektir.

5. Bu Sözleşme, milli hukuka göre kullanılan herhangi bir cezai yargı yetkisini bertaraf etmez.

Madde 7

1. Şartların kendisini yetkili kıldığına kani olduktan sonra, suçlunun veya zanlının ülkesinde bulunduğu herhangi bir Âkid Devlet, bu kimseyi, milli kanunlarına uygun olarak cezai takibat veya iade işlemleri başlayana kadar gereken süre için gözaltına alacak veya muhafaza edecektir.

2. Bu Devlet, kendi mevzuatı çerçevesinde, derhal olayın hazırlık soruşturmasını yapacaktır.

3. Hakkında 1 inci paragrafta belirtildiği şekilde tedbirler alınan kişiye :

a. Bu kişinin, uyuğunda bulunduğv veya bunun dışında selâhiyetli görölen veya vatan-sız olması halinde de daimi ikametgâhının bulunduğv Devletin en yakın ve uygun temsilcili-ğvyle gecikmeksizin haberleşmesi,

b. O Devletin temsilcisi tarafından ziyaret edilmesi, imkânları sağlanacaktır.

4. 3 üncü paragrafta, belirtilen haklar, sözkonusu paragrafta amaçlanan haklara uygun ve tamamen tatbiki kabil olmak kaydıyla, suçlunun veya zanlının ülkesinde bulunduğv Devle-tin kanun ve nizamları mucibince uygulanacaktır.

5. Bir Âkid Devlet, bu madde uyarınca bir şahsı gözaltına alınca, 6 ncı maddenin 1 inci paragrafına göre yargı yetkisini tesis etmiş bulunan ve uygun görüyorsa diğerv ilgili Devletlere, o şahsın gözaltına alındığını ve gözaltına alınmasını gerektiren olayları derhal bildirecektir. Bu maddenin 2 nci paragrafında öngörölen hazırlık soruşturmasını yapan Devlet, bulgularını, söz-konusu Devletlere bir an evvel iletcek ve yargı yetkisini kullanmak niyetinde olup olmadığını belirtecektir.

Madde 8

1. Bir Âkit Devlet'in (Bayrak Devleti) gemisinin kaptanı 3 üncü maddede belirtilen suç-ları işlediğine dair makul nedenleri bulunan bir kişiyi diğerv herhangi bir Âkit Devlet (kabul eden Devlet) makamlarına teslim edebilir.

2. Bayrak Devleti, 1 inci paragrafa uygun olarak teslim etmeyi düşündüğü kişiyi taşıyan gemi kaptanının mümkün olduğv takdirde ve mümkünse kabul eden Devletin karasularına gir-medten önce kabul eden Devlet'in makamlarına bu kişiyi teslim etme niyetinde olduğunu ne-denleriyle birlikte bildirmesini sağlayacaktır.

3. Kabul eden Devlet, Sözleşmenin teslimine yol açan eylemlere uygulanmadığına ilişkin nedenleri bulunması hali hariç, teslimi kabul edecek ve 7 nci madde hükümleri uyarınca hare-ket edecektir. Teslimin reddedilmesi halinde bunun sebepleri belirtilecektir.

4. Bayrak Devleti gemi kaptanının iddia edilen suça ilişkin elinde bulunan kanıtları ka-bul eden Devlet'in makamlarına vermesini temin edecektir.

5. 3 üncü paragrafa uygun olarak bir kişiyi kabul eden Devlet, bilahare bayrak Devletin-den bir kaçının teslimini kabul etmesini isteyebilir. Bayrak Devleti böyle bir istemi mütalaa edecek ve bunu kabul etmeyi kararlaştırması halinde 7 nci maddeye göre hareket edecektir. Bayrak Devleti bu talebi reddetmesi halinde kabul eden Devlete bunun nedenlerini bildirecektir.

Madde 9

Bu Sözleşmedeki hiçbir hüküm, Devletlerin kendi bayrağını taşımayan gemiler üzerinde soruşturma veya icra selâhiyetini kullanmalarına ilişkin uluslararası hukuk kaidelerini hiçbir şekilde etkilemeyecektir.

Madde 10

1. Suçlunun veya zanlının ülkesinde bulunduğv Âkid Devlet, 6 ncı maddenin tatbik edil-diği durumlarda, eğer bu kişiyi iade etmezse, herhangi bir istisna tanımadan ve suç kendi ülke-sinde işlenmiş olsun veya olmasın, kendi kanunlarına uygun olarak takibata tevessül edilmek üzere, gecikmeksizin olayı yetkili makamlarına intikal ettirecektir. Bu makamlar kararlarını, o Devletin kanunlarına göre vehamet arzeden herhangi diğerv bir suç için öngörölen usuller dairesinde vereceklerdir.

2. 3 üncü maddede belirtilen herhangi bir suç sebebiyle hakkında cezai takibat yapılan kişiye, yargılamanın tüm safhalarında, ülkesinde bulunduğu Devletin kanunlarında bu yargılamalar için öngörülen bütün hak ve teminatlar da dahil olmak üzere, adil muamele yapılacaktır.

Madde 11

1. 3 üncü maddede belirtilen suçlar, Âkit Devletler arasında mevcut suçluların iadesi konusundaki herhangi bir anlaşmada iadeyi gerektiren suçlar arasında yer almış sayılacaktır. Âkit Devletler, aralarında akdolunacak suçluların iadesi konusundaki her anlaşmada, bu suçları iadeyi gerektiren suçlar kapsamına dahil etmeyi taahhüt ederler.

2. Suçlunun iadesini, bir anlaşmanın mevcut olması şartına bağlayan bir Âkit Devlet, aralarında suçluların iadesi anlaşması bulunmayan diğer bir Âkit Devlet'ten, suçlunun iadesi için bir talep alırsa, 3 üncü maddede belirtilen suçlar bakımından, ihtiyacına bağlı olarak bu Sözleşmeyi suçlunun iadesi için hukuki bir dayanak kabul edebilir. Suçlunun iadesi talepte bulunulan Devletin kanunlarında belirtilen diğer şartlara bağlı olacaktır.

3. Suçlunun iadesini bir anlaşmanın mevcut olmasına bağlamayan Âkit Devletler, 3 üncü maddede belirtilen suçları, talepte bulunulan Devletin kanunlarında belirtilen şartlara bağlı olarak, iadeyi gerektiren suçlar olarak kabul edeceklerdir.

4. Şartlar gerektirdiğinde, Âkit Devletler arasında suçluların iadesi bakımından, 3 üncü maddede belirtilen suçlar, sadece vuku bulduğu yerde değil, aynı zamanda iade talebinde bulunan Âkit Tarafın yargı yetkisine giren yerde de işlenmiş addedilecektir.

5. 7 nci maddeye göre yargı yetkisi tesis etmiş birden fazla Devletten iade talebi alan ve takibatta bulunmamaya kara veren Âkit Devlet, suçluyu veya zanlıyı hangi Devlete iade edeceği hususunda seçim yaparken, suçun işlendiği tarihte geminin bayrağını taşıyan Âkit Devletin çıkarlarını ve sorumluluklarını dikkate alacaktır.

6. Kendisinden iade talebinde bulunan devlet bu sözleşmeye göre zanlının iadesi talebini değerlendirirken, zanlının 7 nci maddenin 3 üncü bendinde belirtilen haklarının iade talebinde bulunan ülkede etkilenip etkilenmeyeceğini gözönünde bulunduracaktır.

7. Bu Sözleşmede tarif edilen suçlarla ilgili olarak, Âkit Devletler arasındaki tüm suçluların iadesi anlaşmaları ve düzenlemelerinin hükümlerinin bu Sözleşmeye uymayan yönleri Âkit Devletler arasında geçerli olmak üzere tadil edilmiştir.

Madde 12

1. Âkit Devletler, 3 üncü maddede belirtilen suçlara ilişkin olarak tevessül edilen cezai takibatların sonuçlandırılması için, delillerin temin edilmesi de dahil olmak üzere birbirlerine en geniş ölçüde yardım sağlayacaklardır.

2. Âkit Devletler, 1 inc paragrafta belirtilen mükellefiyetlerini, karşılıklı adli yardımlaşma konusunda aralarında mevcut olabilecek anlaşmalara göre yerine getireceklerdir. Böyle bir anlaşma bulunmaması halinde, Âkit Devletler birbirlerine milli kanunlarına uygun olarak yardım sağlayacaklardır.

Madde 13

1. Âkit Taraflar, 3 üncü maddede belirtilen suçların önlenmesi amacıyla, özellikle :
a. Ülkelerinde bu suçların ülke içinde veya dışında işlenmesi için yapılacak hazırlıkları önlemek için uygulanabilir bütün tedbirleri almak;

b. Kendi mevzuatları çerçevesinde bilgi teatisinde bulunmak ve 3 üncü maddede belirtilen suçların işlenmesinin önlenmesi için idari ve diğer tedbirleri koordine etmek
Hususlarında işbirliği yapacaklardır.

2. 3 üncü maddede belirtilen suçların işlenmesi nedeniyle, bir geminin yolculuğu geciktiginde veya kesintiye uğradığında, geminin veya yolcularının veya mürettebatın ülkesinde bulunduğu her Âkit Devlet, bunların lüzumsuz olarak alıkonulmalarının veya geciktirilmelerinin önlenmesi için mümkün olan her türlü çabayı göstermekle yükümlü olacaktır.

Madde 14

3 üncü maddede belirtilen suçlardan birinin işleneceği inancında olan her Âkit Devlet, milli hukuku çerçevesinde, haiz olduğu konuya ilişkin bilgileri, 6 ncı maddeye göre yargı yetkisini tesir ettiğine inandığı Devletlere süratle iletacaktır.

Madde 15

1. Her Âkit Devlet, aşağıdaki hususlarla ilgili olarak sahip bulunduğu konuyla ilgili herhangi bir bilgiyi milli kanunlarına uygun olarak mümkün olan en kısa zamanda Genel Sekretere intikal ettirecektir.

a. Suçun işleniş biçimi;

b. 13 üncü maddenin 2 nci paragrafı uyarınca yapılan işlem;

c. Suçlu veya zanlı ile ilgili olarak alınan tedbirler ve özellikle iade veya diğer hukuki işlemlerinin sonuçları.

2. Zanlı hakkında ülkesinde cezai takibat yapılan Âkit Taraf, milli hukukuna, uygun olarak, takibatın sonucunu Genel Sekretere iletacaktır.

3. Genel Sekreter, 1 ve 2 nci paragraflara göre gönderilmiş bulunan bilgileri tüm Âkit Devletlere, Milletlerarası Denizcilik Teşkilâtının (bundan sonra teşkilât olarak atıfta bulunulacaktır) üyelerine, diğer ilgili Devletlere ve uygun gördüğü Milletlerarası Hükümetlerarası kuruluşlara iletacaktır.

Madde 16

1. İki veya daha fazla Âkit Devlet arasında, bu Sözleşmenin yorumlanması veya uygulanması ile ilgili olarak ortaya çıkan ve makul bir süre içinde müzakere yoluyla halledilemeyen bir anlaşmazlık, bunlardan birinin isteği üzerine hakeme havale edilecektir. Tahkim için talepte bulunulan tarihten itibaren 6 ay içinde taraflar hakem heyetinin kuruluşu konusunda bir anlaşmaya varamazlarsa, taraflardan biri, Milletlerarası Adalet Divanının statüsü uyarınca yapılacak bir müracaatla anlaşmazlığı anılan Divana götürebilir.

2. Her Devlet, bu Sözleşmeyi imzalamaya veya onaylama, kabul veya tasdik veya Sözleşmeye katılma sırasında, kendisini 1 inci paragrafta bağlı saymadığını beyan edebilir. Diğer Âkit Devletler, böyle bir ihtirazi kayıt koyan Âkit Devlete karşı 1 inci paragrafta bağlı olmayacaklardır.

3. 2 ncı paragrafta tevfikane, ihtirazi kayıt koymuş bulunan her Devlet, Genel Sekretere bildirmek suretiyle, her zaman bu kaydı geri alabilir.

Madde 17

1. Bu Sözleşme Roma'da 10 Mart 1988 tarihinde Denizde Seyir Güvenliğine Karşı İşlenen Kanun Dışı Suçların Önlenmesi Uluslararası Konferansına katılan Devletlerin ve

14 Mart 1988 - 9 Mart 1989 tarihleri arasında Teşkilâtın Genel Merkezinde bütün Devletlerin imzasına açık olacaktır. Bunu müteakip katılmaya açık bulundurulacaktır.

2. Devletler bu Sözleşme ile bağlı olmaya rızalarını şu şekilde izhar edebilirler :

a. Onay, kabul veya tasdik kaydı olmaksızın imzalama; veya,

b. Bilahare onay, kabul veya tasdik edilmek üzere onay, kabul veya tasdik'e bağlı olarak imzalama,

c. Katılma,

2. Onay, kabul, tasdik veya katılma, buna ilişkin belgenin Genel Sekretere tevdi ile hüküm ifade eder.

Madde 18

1. Bu Sözleşme, 15 Devletin onay, kabul veya tasdik için ihtirazi kayıt koymaksızın imzalamalarından veya onay, kabul, tasdik veya katılma belgesini tevdi etmelerinden sonraki 90 günü takip eden gün yürürlüğe girecektir.

2. Onay kabul, tasdik veya katılma belgelerini, bu Sözleşmenin yürürlüğe girme şartlarının karşılanmasından sonra tevdi eden Devlet bakımından onay, kabul, tasdik veya katılma belgenin tevdiinden sonraki 90 günü takip eden gün yürürlüğe girecektir.

Madde 19

1. Bu Sözleşme, her Âkit Devlet tarafından, Sözleşmenin o Devlet yönünden yürürlüğe girmesinden itibaren 1 yıllık süreyi takip eden günden sonra her zaman fesh edilebilir.

2. Fesih, buna ilişkin belgenin Genel Sekretere tevdi suretiyle yapılır.

3. Fesih, buna dair belgenin Genel Sekreter tarafından alınmasından itibaren 1 yılın veya bildirimde daha uzun bir süre belirtilmişse, o sürenin hitamında hüküm ifade eder.

Madde 20

1. Teşkilât bu Sözleşmenin gözden geçirilmesi veya değiştirilmesi amacıyla konferans düzenleyebilir.

2. Genel Sekreter, Âkit Devletlerin en az üçte birinin veya asgari 10 Âkit Devletin talebi üzerine, bunlardan hangisi daha yüksek olursa, Sözleşmenin gözden geçirilmesi veya değiştirilmesi amacıyla Âkit Tarafları Konferansa çağırabilir.

3. Bu Sözleşmede bir değişikliğin yapılarak yürürlüğe girmesinden sonra onay, kabul tasdik veya katılma belgesi tevdi eden Devletler yönünden bu Sözleşme değişik haliyle hüküm ifade edecektir.

Madde 21

1. Bu Sözleşme Genel Sekretere tevdi edilecektir.

2. Genel Sekreter;

a. Bu Sözleşmeyi imzalayan veya buna katılan bütün Devletlere ve Teşkilâtın tüm üyelerine :

(i) Her yeni imzayı veya onay, kabul, tasdik veya katılma belgesinin tevdiini, bunların tarihleriyle birlikte;

(ii) Bu Sözleşmenin yürürlüğe giriş tarihini;

(iii) Alındığı ve hüküm ifade edeceği tarihlerle birlikte her fesih bildirimini;

(iv) Bu Sözleşmeye göre yapılan her beyan veya bildirim alınışını;

b. Bu Sözleşmeyi imzalayan veya buna katılan her Devlete Sözleşmenin aslına uygun ve tasdikli örneğini, iletacaktır.

3. Bu Sözleşme yürürlüğe girer girmez, depoziter tarafından aslına uygun bir örneği Birleşmiş Milletler Statüsünün 102 nci maddesi uyarınca kaydedilmek ve yayınlanmak üzere Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tevdi olunacaktır.

Madde 22

Bu Sözleşme, Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca dillerinde, bu dillerden her birindeki metinler aynı derecede geçerli olmak üzere, tek nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Yukarıdaki hususları tasdiklen Hükümetlerince yetkili kılınan ve aşağıda imzaları bulunan temsilciler bu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

Roma'da 10 Mart 1988 tarihinde tanzim edilmiştir.

KITA SAHANLIĞINDA BULUNAN SABİT PLATFORMLARIN GÜVENLİĞİNE KARŞI YASADIŞI EYLEMLERİN ÖNLENMESİNE DAİR PROTOKOL

Bu Protokole Taraf Devletler,

Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşmeye Taraf olarak,

Anılan Sözleşmenin hazırlanmasını gerektiren nedenlerin, kıta sahanlığı üzerinde bulunan sabit platformlar için de geçerli olduğuna inanarak,

Sözkonusu Sözleşme hükümlerini dikkate alarak,

Bu Protokol ile düzenlenmeyen hususların genel uluslararası hukukun kural ve ilkelerine tabi olmaya devam edeceğini teyid ederek,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır.

Madde 1

1. Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşmenin (bundan sonra Sözleşme diye anılacaktır) 5 inci ve 7 nci ve 10 ilâ 16 ncı maddeleri hükümleri kıta sahanlığında bulunan sabit platformlara karşı veya bu platformlar üzerinde işlendiği takdirde, bu Protokolün 2 nci maddesinde belirtilen suçlara da uygulanacaktır.

2. Bu Protokolün 1 inci paragrafa göre uygulanmadığı durumlarda, suçlu veya zanlının sabit platformun iç sularında veya karasularında bulunduğu Âkit Devletten başka bir Devletin ülkesinde bulunduğu, bu Protokol yine de uygulanacaktır.

3. Bu Protokolün amaçları bakımından "Sabit Platform", tabii kaynakların araştırılması veya işlenmesi veya diğer ekonomik gayelerle deniz yatağına daimi surette bağlanmış (demirlenmiş) bulunan suni ada, tesis veya yapı anlamına gelir.

Madde 2

1. Herhangi bir şahıs, kanuna aykırı ve kasıtlı olarak aşağıdaki fiilleri işlerse suç işlemiş olur;

a. Kuvvet kullanarak veya tehditle veya herhangi bir korkutma şekli ile bir sabit platforma el koyar veya bunun kontrolünü ele geçirirse; veya,

b. Bir sabit platformda bulunan bir şahsa karşı, bu platformun güvenliğini, tehlikeye sokması muhtemel bir şekilde, şiddet hareketinde bulunursa; veya,

c. Sabit bir platformu tahrip eder veya bunun güvenliğini tehlikeye sokabilecek şekilde buna zarar verirse; veya,

d. Sabit bir platformu, tahrip edebilecek veya bunun güvenliğini tehlikeye sokabilecek bir cihaz veya maddeyi herhangi bir surette sabit platforma yerleştirir veya koydurtursa,

e. (a)'dan (d)'ye kadar belirtilen suçların işlenmesi veya bunlara teşebbüs edilmesi mü-nasebetiyle bir kimseyi öldürür veya yaralarsa,

2. Keza bir şahıs;

a. 1 inci paragrafta belirtilen suçları işlemeye teşebbüs ederse veya,

b. Bu nev'i suçlardan birini işleyen kimseyi azmettirir veya başka bir şekilde böyle bir suçu işleyen kimsenin suç ortağı olursa; veya,

c. Bir şahsı veya tüzel kişiyi belirli bir hareketi yapmaya veya bundan alıkoymaya zorlamak amacıyla millî kanunlarda öngörüldüğü şekilde şartlı veya şartsız olarak 1 inci paragrafta (b) ve (c) bentlerinde yer alan suçları işlemek tehdidinde bulunursa ve bu tehdit sabit platformun güvenliğini tehlikeye düşürebilecek ise,

Suç işlemiş sayılır.

Madde 3

1. Her Âkit Devlet, aşağıdaki hallerde 2 nci maddede öngörülen suçlar üzerinde kendi yargı yetkisini tesis etmek için gereken tedbirleri alacaktır;

a. Suç, o Devletin kıta sahanlığında bulunduğu sırada sabit bir platforma karşı veya bunun üzerinde işlenmişse; veya,

b. Suç, o Devletin vatandaşı tarafından işlenmişse;

2. Bir Âkit Devlet aşağıda belirtilen suçlar üzerinde de kendi yargı yetkisini tesis edebilecektir :

a. Suç, o Devletin ülkesinde daimi ikâmetgâhı bulunan vatansız bir kişi tarafından işlenirse;

b. Suçun işlenmesi sırasında, o Devletin vatandaşı alıkonulur, tehdit edilir, yaralanır veya öldürülürse; veya,

c. Suç, o Devlete bir işlemi yaptırmaya zorlamak ve yapacağı bir işlemden vazgeçirmek amacıyla işlenirse,

3. 2 nci paragrafta zikredilen yargı yetkisini tesis eden Âkit Taraf keyfiyeti Uluslararası Denizcilik Örgütü Gene Sekreterine (bundan sonra Genel Sekreter olarak atıfta bulunulacaktır) bildirecektir. Bu Âkit Devlet bilahare yargı yetkisini kaldırırca, Genel Sekreteri haberdar edecektir.

4. Her Âkit Devlet, 2 nci maddede belirtilen suçları işleyen zanlı kendi ülkesinde bulunduğu ve onu bu maddenin 1 ve 2 nci maddeleri muvacehesinde yargı yetkisi tesis etmiş bulunan Âkit Devletlerden birine iade etmediği takdirde bunun üzerinde kendi yargı yetkisini tesis etmek için gereken tedbirleri alacaktır.

5. Bu Protokol, millî hukuka göre kullanılan herhangi bir cezaî yargı yetkisini bertaraf etmez.

Madde 4

Bu Protokol kıta sahanlığında bulunan sabit platformlara ilişkin uluslararası hukuk kurallarını hiçbir surette etkilemeyecektir.

Madde 5

1. Bu Protokol 10 Mart 1988 tarihinde Roma'da imzaya açılacak ve 14 Mart 1988 - 9 Mart 1989 tarihleri arasında Milletlerarası Denizcilik Teşkilatı Genel Merkezinde (bundan böyle Teşkilat olarak anılacaktır) imzaya açık olacak ve bunu müteakip katılmaya açık bulundurulacaktır.

2. Bu Protokol'a taraf olabilmek için :

a. Onay, kabul veya tasdik kaydı olmaksızın imzalama; veya

b. Bilahare onay, kabul veya tasdik edileceğinden bahisle imzalama; veya

c. Katılma

Gerekmektedir.

2. Onay, kabul, tasdik veya katılma, bunlara ilişkin belgenin Genel Sekretere tevdi ile hüküm ifade eder.

3. Bu Protokole sadece, Sözleşmeyi onay, kabul veya tasdik kaydı olmaksızın imzalayan, veya Sözleşmeyi onaylamış, kabul veya tasdik etmiş veya Sözleşmeye katılmış bulunan Devletler taraf olabilirler.

Madde 6

1. Bu Protokol, üç Devletin, ona, kabul veya tasdik kaydı olmaksızın Protokolü imzalamaları, veya bunun onay, kabul, tasdik veya katılma belgelerini, tevdi etmeleri veya Sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihlerinden hangisi daha sonraya rastlıyorsa, bu tarihten sonraki 90 günü takip eden gün yürürlüğe girecektir. Ancak, bu Protokol Sözleşme yürürlüğe girmeden önce yürürlüğe girmeyecektir.

2. Bu Protokol, onay, kabul, tasdik veya katılma belgelerini, bu Protokolün yürürlüğe girme şartlarının karşılanmasından sonra tevdi eden Devlet bakımından, belgenin tevdiinden sonraki 90 günü takip eden gün yürürlüğe girecektir.

Madde 7

Bu Protokol, her Âkit Devlet tarafından, Protokolün o Devlet yönünden yürürlüğe girmesinden itibaren 1 yıllık süreyi takip eden günden sonra her zaman fesh edilebilir.

2. Fesih, buna ilişkin belgenin Genel Sekretere tevdi suretiyle yapılır.

3. Fesih, buna dair belgenin Genel Sekreter tarafından alınmasından itibaren, 1 yılın veya bildirimde daha uzun bir süre belirtilmişse, o sürenin hitamında hüküm ifade eder.

4. Sözleşmeyi fesheden Âkit Devlet bakımından bu Protokolde feshedilmiş addedilecektir.

Madde 8

1. Teşkilat, bu Protokolün gözden geçirilmesi veya değiştirilmesi amacıyla konferans düzenleyebilir.

2. Genel Sekreter, Âkit Devletlerin üçte birinin veya 5 Âkit Devletin talebi üzerine, bunlardan hangisi daha çok olursa, Protokol'ün gözden geçirilmesi veya değiştirilmesi amacıyla Âkit Tarafları Konferansa çağırabilir.

3. Bu Protokolde bir değişikliğin yapılarak yürürlüğe girmesinden sonra, onay, kabul, tasdik veya katılma belgesi tevdi eden Devletler yönünden bu Protokol değişik haliyle hüküm ifade edecektir.

Madde 9

1. Bu Protokol Genel Sekretere tevdi edilecektir.

2. Genel Sekreter :

a. Bu Protokolü imzalayan veya buna katılan bütün Devletlere ve Teşkilatın tüm üyelerine :

i) Her yeni imzayı veya onay, kabul tasdik veya katılma belgesinin tevdiini, bunların tarihleriyle birlikte;

ii) Bu Protokolün yürürlüğe giriş tarihini,

iii) Alındığı ve hüküm ifade edeceği tarihlerle birlikte bu Protokolün feshine dair her fesih bildirimini,

iv) Bu Protokole ilişkin olarak Sözleşmenin 16 ncı maddesi uyarınca yapılan her beyan veya bildirim alınışını,

b. Bu Protokolü imzalayan veya buna katılan her Devlete Protokolün aslına uygun ve tasdikli örneğini,
İletecektir.

3. Bu Protokol yürürlüğe girer girmez, depozite tarafından aslına uygun bir örneği Birleşmiş Milletler statüsünün 102 nci maddesi uyarınca kaydedilmek ve yayınlanmak üzere Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tevdi olunacaktır.

Madde 10

Bu Protokol, Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca dillerinde, bu dillerden her birindeki metinler aynı derecede geçerli olmak üzere, tek nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Yukarıdaki hususları tasdiklen Hükümetlerince yetkili kılınan ve aşağıda imzaları bulunan temsilciler bu Protokolü imzalamışlardır.

Roma'da 10 Mart 1988 tarihinde tanzim edilmiştir.

İHTİRAZİ KAYIT

Türkiye Cumhuriyeti "Deniz Seyrüsefer Güvenliğine Karşı İşlenen Yasa Dışı Eylemlerin Önlenmesi Sözleşmesi" ile "Kıta Sahaneligındaki Sabit Plâatformların Güvenliğine Karşı İşlenen Yasa Dışı Eylemlerin Önlenmesine İlişkin Protokol" ü onay şartı ile ve aşağıdaki ihtirazi kayıtla imzalamaktadır :

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, "Deniz Seyrüsefer Güvenliğine Karşı İşlenen Yasa Dışı Eylemlerin Önlenmesi Sözleşmesi" ile "Kıta Sahaneligındaki Sabit Plâatformların Güvenliğine Karşı İşlenen Yasa Dışı Eylemlerin Önlenmesine İlişkin Protokol"ü imzalarken anılan Sözleşmenin 16 ncı maddesinin 2 nci paragrafı uyarınca, 16 ncı maddesinin 1 inci paragrafı ile bağlı olmadığını beyan etmektedir.